

2018 M. GRUODŽIO 11 D. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS 2018/2002/ES, KURIA IŠ DALIES KEIČIAMA DIREKTYVA 2012/27/ES DĖL ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO IR NACIONALINIŲ TEISĖS AKTŲ ATITIKTIES LENTELĖ

2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2018/2002/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo	Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo Nr. XII-2702 1, 3, 4, 5, 8, 11 straipsnių ir priedo pakeitimo (toliau – Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas) Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 9, 12, 16, 30, 31, 33, 35, 39¹, 59, 69 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 61¹ straipsniu įstatymo pakeitimo projektas (toliau – Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas) Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Energetikos įstatymo pakeitimo projektas) Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo VIII-1973 31 ir 37¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas) Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 8, 11, 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas)	Direktyvos perkėlimo įgyvendinimo lygis – Dalinis
Direktyva 2012/27/ES iš dalies keičiama taip: 1) 1 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip: „1. Šia direktyva nustatoma bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Sąjungoje priemonių sistema, siekiant užtikrinti, kad 2020 m. būtų pasiekti pagrindiniai Sąjungos 20 % energijos vartojimo efektyvumo tikslai, o 2030 m. būtų pasiekti pagrindiniai jos bent 32,5 % energijos vartojimo efektyvumo tikslai, ir sudaromos sąlygos vėliau toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą.	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas Pakeisti 1 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti taupesnę energijos suvartojimą visose Lietuvos ūkio srityse, atitinkantį Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įsipareigojimus, sudaryti prielaidas efektyviai gaminti, tiekti bei vartoti energiją ir užtikrinti, kad 2030 metais Lietuvos pirminės	Dalinis

Šioje direktyvoje nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama šalinti kliūtis energijos rinkoje ir rinkos trūkumus, trukdančius efektyviai tiekti ir naudoti energiją; be to, numatoma nustatyti 2020 m. ir 2030 m. nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir indėlius.

Šia direktyva prisidedama prie principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ įgyvendinimo.“;

2) 3 straipsnis papildomas šiomis dalimis:

„4. Ne vėliau kaip 2022 m. spalio 31 d. Komisija įvertina, ar Sąjunga pasiekė savo 2020 m. pagrindinius tikslus dėl energijos vartojimo efektyvumo. 2018 12 21 L 328/216 Europos Sąjungos oficialusis leidinys LT (1)OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

5. Kiekviena valstybė narė pagal Reglamento (ES) 2018/1999 (*) 4 ir 6 straipsnius nusistato orientacinį nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo indėlį siekiant šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje nurodytą Sąjungos 2030 m. tikslą. Nusistatydamos tuos indėlius valstybės narės atsižvelgia į tai, kad 2030 m. Sąjungos energijos suvartojimas neturi viršyti 1 273 mln. tne pirminės energijos ir (arba) neviršyti 956 mln. tne galutinės energijos. Apie tuos indėlius valstybės narės praneša Komisijai pateikdamos savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnyje ir 7–12 straipsniuose.

6. Komisija įvertina 1 straipsnio 1 dalyje nustatytus pagrindinius Sąjungos 2030 m. tikslus dėl energijos vartojimo efektyvumo, kad ne vėliau kaip 2023 m. pateiktą pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo tie tikslai būtų peržiūrėti juos padidinant – reikšmingo išlaidų sumažėjimo dėl ekonominių ar technologinių pokyčių atveju, arba jei

energijos suvartojimas būtų ne didesnis kaip 5 462 ktne, galutinės energijos suvartojimas – ne didesnis kaip 4 526 ktne ir suminis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyta energijos kiekis – ne mažesnis kaip 27 280 GWh. Šio tikslo siekiama vadovaujantis šiame įstatyme įtvirtintais energijos vartojimo efektyvumo didinimo principais.“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Papildyti 3 straipsnio 1 dalį 4 punktu:

„4) energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo – priimant sprendimus dėl energijos perdavimo ar skirstymo tinklų ar sistemų planavimo ir finansavimo, pirmenybė teikiama energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms, mažinančioms energijos paklausą, jeigu jos yra ekonomiškai efektyvesnės, nei atitinkami su energijos pasiūla susiję sprendimai.“

Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas

1 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Pagrindinis šilumos ūkio specialiojo plano tikslas yra tenkinti vartotojų šilumos poreikius vartotojams mažiausiomis sąnaudomis ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai. Rengiant šilumos ūkio specialiuosius planus, vadovaujamosi Aplinkos oro apsaugos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatomis dėl oro užterštumo ir urbanistiniais kriterijais (užstatymo tankis, pastatų aukštingumas, užstatymo specifiška), taip pat kitais kriterijais, kurie nepažeidžia technologinio neutralumo principo, ir Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytu energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principu. Šilumos ūkio specialiajame plane nustatomos esamos ir planuojamos naujos šilumos vartotojų teritorijos ir pateikiami principiniai techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų alternatyvių energijos ar kuro rūšių naudojimo, kad būtų patenkinami

	šios teritorijos vartotojų šilumos poreikiai. Priimant galutinius sprendimus, būtina įvertinti techninių sprendinių ekonominę efektyvumą ir palyginti juos su energijos efektyvumo didinimo priemonėmis, mažinančiomis vartotojų šilumos poreikius.“ Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 7 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas Papildyti 33 straipsnio 2 dalį 4 punktu: „4) investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, alternatyvos, siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą.“ 9 straipsnis. 39¹ straipsnio pakeitimas Papildyti 39¹ straipsnio 2 dalį 6 punktu: „6) investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, alternatyvos, siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą.“ Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas 1 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas Papildyti 31 straipsnį 2 dalį 4 punktu: „4) nurodomos investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, alternatyvos siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą.“ 2 straipsnis. 37¹ straipsnio pakeitimas	
--	--	--

	Papildyti 37 ¹ straipsnį 2 dalį 4 punktu: „4) investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, alternatyvos siekiant įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą.“	
3) 7 straipsnis pakeičiamas taip: „7 straipsnis Pareiga taupyti energiją 1.Valstybės narės sutaupo bent tokį suminį galutinės energijos kiekį, kuris atitinka: a) nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais naujai sutaupomą kiekį, lygų 1,5 % metinio galutiniams vartotojams parduodamo energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal trejų metų, ėjusių prieš 2013 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis. Į tą apskaičiavimą gali būti visiškai arba iš dalies neįtraukiamas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas energijos kiekis; b) nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais naujai sutaupomą kiekį, lygų 0,8 % metinio galutinės suvartojamos energijos kiekiui, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis. Nukrypstant nuo to reikalavimo Kipras ir Malta nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kasmet naujai sutaupo kiekį, lygų 0,24 % metinio galutinės suvartojamos energijos kiekiui, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis. Valstybės narės gali įskaiciuoti sutaupyta energijos kiekį, kurį lemia politikos priemonės, nustatytos ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. arba po tos datos, jei dėl tų priemonių imamasi naujų atskirų veiksmų po 2020 m. gruodžio 31 d. Po 2030 m. dešimties metų laikotarpiu valstybės narės toliau pagal pirmos pastraipos b punktą mažina metinį suvartojamos energijos kiekį, nebent Komisija, atlikusi peržiūrą ne vėliau kaip 2027 m., o po	3 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 4 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „4 straipsnis. Privalomo sutaupyti energijos kiekio apskaičiavimas ir įgyvendinimas 1. Lietuvos Respublikai privalomas sutaupyti energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančiais teisės aktais. Šis kiekis lygus: 1) nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais sutaupytų energijos kiekių, pagal Lietuvos statistikos departamento pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 1,5 procento nuo 2010–2012 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai ir jis sumažinamas ne daugiau kaip 25 procentais; 2) nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais sutaupytų energijos kiekių, pagal Lietuvos statistikos departamento pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 0,8 procento nuo 2016–2018 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio. Tokius energijos kiekius privaloma sutaupyti kasmet ir nuo 2031 m. sausio 1 d. iki 2050 m. gruodžio 31 d., išskyrus atvejį, jeigu anksčiau bus pasiekti Europos Sąjungos ilgalaikiai 2050 metų energetikos ir klimato srities tikslai. 2. Atliekant šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą skaičiavimą, neįtraukiamas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas galutinės energijos kiekis. 3. Lietuvos Respublikos energetikos ministras nustato privalomo sutaupyti energijos kiekio, įdiegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, apskaičiavimo ir jo priežiūros tvarką. 4. Siekiant užtikrinti, kad būtų privalomai sutaupytas energijos kiekis, nurodytas šio įstatymo	Dalinis

to kas dešimt metų, padarytų išvadą, kad to nebereikia, jog būtų pasiekti Sąjungos ilgalaikiai 2050 m. energetikos ir klimato srities tikslai.

<..>

11. Valstybės narės, rengdamos politikos priemones, kad įvykdytų savo įpareigojimus dėl sutaupytos energijos kiekių, atsižvelgia į poreikį sumažinti energijos nepriteklių, laikydamosi savo pačių nustatytų kriterijų ir atsižvelgdamos į jų taikomą praktiką šioje srityje, reikalaujamos, atitinkamu mastu, dalį energijos vartojimo efektyvumo priemonių pagal jų nacionalines energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas, alternatyvias politikos priemones arba nacionalinio energijos vartojimo efektyvumo fondo lėšomis finansuojamas programas ar priemones pirmenybės tvarka įgyvendinti pažeidžiamuose namų ūkiuose, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius namų ūkius, ir, kai tikslinga, socialiniuose būstuose. Valstybės narės įtraukia informaciją apie energijos nepritekliaus mažinimo priemones įgyvendinant šią direktyvą rezultatus į savo integruotąsias nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.

1 straipsnio 2 dalyje, nustatomas įpareigojimas ministerijoms, atsakingoms už pramonės, žemės ūkio, paslaugų, transporto ir namų ūkių sektorius, proporcingai pagal to sektoriaus dalį, atsižvelgiant į 2016–2018 metų suvartotos galutinės energijos vidurkį:

1) Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, atsakingai už energijos efektyvumo didinimo priemonių diegimą pramonės sektoriuje, užtikrinti ne mažesnę kaip 5 456 GWh privalomą sutaupyti energijos kiekį;

2) Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai ir Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, atsakingoms už energijos efektyvumo didinimo priemonių diegimą paslaugų ir namų ūkių sektoriuose, užtikrinti ne mažesnę kaip 10 366 GWh privalomą sutaupyti energijos kiekį;

3) Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, atsakingai už energijos efektyvumo didinimo priemonių diegimą transporto sektoriuje, užtikrinti ne mažesnę kaip 10 912 GWh privalomą sutaupyti energijos kiekį;

4) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, atsakingai už energijos efektyvumo didinimo priemonių diegimą žemės ūkio sektoriuje, užtikrinti ne mažesnę kaip 546 GWh privalomą sutaupyti energijos kiekį.

5. Į šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą sutaupytą energijos kiekį yra įskaičiuojami po 2020 m. gruodžio 31 d. esamų ar patvirtintų naujų energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonių sutaupyti galutinės energijos kiekiai.“

4 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 5 straipsnį 4 dalimi:

„4. Siekdamos pakeisti situaciją, kai namų ūkiai didžiąją dalį savo pajamų turi skirti energijai, valstybės institucijos užtikrina, kad įgyvendinant esamas arba naujas energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones, pirmenybė teikiama namų ūkiams ir socialiniams būstams, kurie atitinka Vyriausybės patvirtintus energetinio skurdo rodiklius.“

7b straipsnis

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas

Visiškas

Alternatyvios politikos priemonės 1. Jei valstybės narės nusprendžia įvykdyti savo įpareigojimus sutaupyti pagal 7 straipsnio 1 dalį reikalaujamą energijos kiekį taikydamos alternatyvias politikos priemones, jos užtikrina, nedarant poveikio 7 straipsnio 4 ir 5 dalims, kad pagal 7 straipsnio 1 dalį reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupytų galutiniai vartotojai. 2. Visoms priemonėms, išskyrus susijusias su apmokestinimu, valstybės narės sukuria matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias būtų atliekamas dokumentuotas dalyvaujančiųjų arba įgaliotųjų šalių įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių bent statistiškai reikšmingos dalies ir reprezentatyviojo ėminio patikrinimas. Matavimas, kontrolė ir tikrinimas turi būti atliekami nepriklausomai nuo dalyvaujančiųjų arba įgaliotųjų šalių.“;	4 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas 2. Papildyti 5 straipsnį 5 dalimi: „5. Už energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones, išskyrus nurodytas šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte, pagal kompetenciją atsakingos institucijos įdiegia matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias būtų patikrinta ne mažiau kaip 10 procentų įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių. Matavimo, kontrolės ir tikrinimo išvados ir rezultatai turi būti dokumentuoti ir atliekami nepriklausomai nuo dalyvaujančiųjų arba įgaliotųjų šalių.“	
6) įterpiami šie straipsniai: „9a straipsnis Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens matavimas 1. Valstybės narės užtikrina, kad centralizuotai tiekiamos šilumos, centralizuotai tiekiamos vėsumos ir buitinio karšto vandens galutiniai vartotojai konkurencingomis kainomis būtų aprūpinami skaitikliais, kurie tiksliai rodo jų faktinį energijos suvartojimą. 2018 12 21 L 328/220 Europos Sąjungos oficialusis leidinys LT 2. Tais atvejais, kai šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo pastatui tiekiami iš centrinio daug pastatų aptarnaujančio šaltinio arba centralizuotos šilumos ar centralizuotos vėsumos tiekimo sistemos, skaitiklis įrengiamas prie šilumokaičio arba tiekimo vietoje.	Energetikos įstatymo pakeitimo projektas 1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas Pakeičiu 2 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip: „14. Energija – elektros energija, šilumos energija ir (ar) vėsumos energija. Energija yra laikoma preke. Šio įstatymo tikslais energijai priskiriamos gamtinės dujos ir centralizuotai tiekiamos suskystintos naftos dujos.“	Dalinis
9c straipsnis Nuotolinio nuskaitymo reikalavimas 1. 9a ir 9b straipsnių taikymo tikslais skaitikliai ir šilumos dalikliai, įrengti po 2020 m. spalio 25 d., turi būti nuotoliniu būdu nuskaitomi prietaisais. Toliau taikomos 9b straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos dėl techninių galimybių ir ekonominio efektyvumo. 2. Jau įrengti skaitikliai ir šilumos dalikliai, kurie nėra nuskaitomi nuotoliniu būdu, ne vėliau kaip 2027 m. sausio 1 d. pertvarkomi į nuotoliniu būdu nuskaitomus prietaisus arba tokiais pakeičiami, nebent atitinkama valstybė narė įrodytų, kad tai nėra ekonomiškai efektyvu.“;	Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 2 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas Papildyti 11 straipsnį 6 dalimi: „6. Naujų įvadinųjų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenis turi būti galima nuskaityti nuotoliniu būdu. Nauji karšto vandens skaitikliai, šilumos skaitikliai ir dalikliai, kurių rodmenis galima nuskaityti nuotoliniu būdu, įrengiami visame pastate, jeigu tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai naudinga.“	Dalinis

	3 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas Papildyti 15 straipsnį 5 dalimi: „7. Naujų geriamojo vandens atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, rodmenis turi būti galima nuskaityti nuotoliniu būdu.“	
--	--	--
